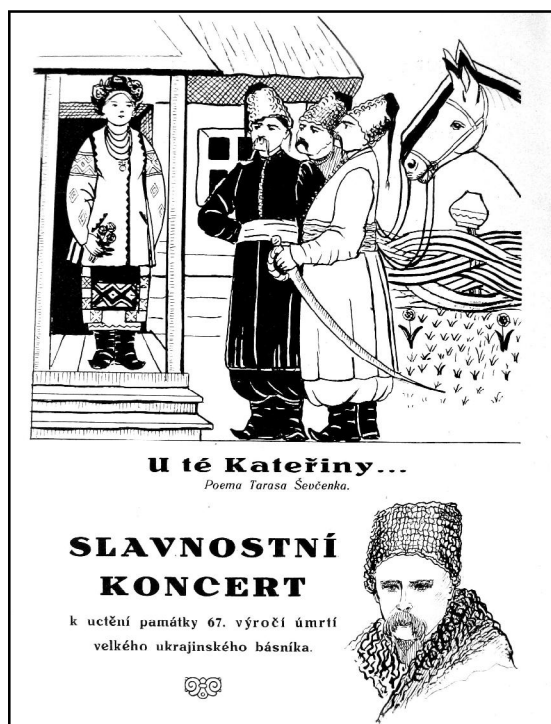

ШЕВЧЕНКІАНА УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

8 червня 2010 р. у приміщенні Сумського обласного прес-клубу презентовано виставку “Шевченківські свята української еміграції: афіші, запрошення, оголошення, програми” (1914-1943 рр.). Вона приурочена до 149-ої річниці перепоховання Тараса Шевченка в Україні.

Організатори - кандидат історичних наук, доцент Сумського державного університету Валерій Миколайович Власенко та директор Державного архіву Сумської області Геннадій Миколайович Іванущенко. На їхню думку, на регіональному рівні відзначення Шевченківських днів зазвичай обмежується покладанням квітів до пам'ятника поету представниками влади і громадськості. Проте і нині залишається немало прогалин у справі вивчення його біографії та творчості. Серед них - шевченкіана української еміграції. Організатори виставки через експозицію афіш, запрошень, оголошень, програм шевченківських свят спробували показати ставлення емігрантів до постаті Т.Шевченка, участь у цих заходах емігрантських політичних партій, громадських, культурних і мистецьких організацій, наукових установ, вищих і середніх шкіл, преси, а також органів влади, наукових і громадських інституцій країн перебування еміграції.

Хронологічно виставка охоплює період двох світових воєн та міжвоєнного періоду (1914-1943 рр.), територіально - українські громади Австрії, Аргентини, Бразилії, Болгарії, Бельгії, Канади, Німеччини, Польщі, Румунії, Сербії, Словаччини, Франції, Хорватії, Чехії та США. В експозиції представлені матеріали двох зарубіжних архівосховищ - Національного архіву Чеської Республіки (фонд “Український музей у Празі”) та Наукового архіву Болгарської Академії наук (фонд М. Арнаудова).

В.М.Власенко у своєму виступі розповів про українську еміграцію, її політичні центри і периферійні осередки, ідеологічне різноманіття (ліберальна демократія, монархізм, соціалізм і націоналізм), організаційну структуру, культурно-освітні заходи. Українські емігранти відзначали різні національні і державні свята - День проголошення Незалежності (IV Універсалу), День Соборності, ювілеї української армії, українських гетьманів І.Мазепи і П.Орлика, письменників і поетів, боїв під Крутами і Базаром, вшанування пам'яті С.Петлюри, вбитого більшовиками тощо. Проте усі емігранти - монархісти і соціалісти, ліберали і націоналісти, наддніпрянці і західні українці - святкували Шевченківські дні, приурочені до дня народження генія, роковин його смерті (березень) та дати перепоховання в Україні (травень).

INSTITUT D'ÉTUDES SLAVES DE GENÈVE

Le mardi 11 mars 1930, à 20 h. 30

CONFÉRENCE PUBLIQUE DE

M. Dmitri DOROCHENKO

*professeur à l'Université Charles de Prague,
directeur de l'Institut scientifique ukrainien de Berlin*
sur

**Tarass Chevtchenko,
Poète national ukrainien**

Athénée

Prix d'entrée (droits compris) : Fr. **2.-** ; pour les membres de l'Institut
et les étudiants : Fr. **1.-**.

У цих святах брали участь й уродженці Сумщини та ті, хто був тісно пов'язаний з нашим краєм - геодезист Леонід Грабина, кобзар Василь Ємець, шевченкознавець Павло Зайцев, педагог Іван Кобизський, поет Олександр Олесь, агроном Кость Мацієвич, диригент Ян Ступка. У програмках не зазначені прізвища інших наших земляків, проте достеменно відомо, що вони були не тільки учасниками, але й організаторами свят. Це - економіст Сергій Бородаєвський, лісівник Борис Іваницький, інженер Олександр Коваленко, юрист Іван Мірний, архітектор Сергій Тимошенко, механік Іван Труба, військовий Василь Филонович.

Свято зазвичай проходило за певним сценарієм. Спочатку виконувалися гімни України та країни-реципієнта або "Заповіт" Т.Шевченка, потім виголошувалися вступне слово організатора свята і доповідь науковця. Неодноразово це робили Л.Білецький, М.Галаган, Б.Гомзин, Д.Дорошенко, О.Колесса, Є.Маланюк, С.Рудницький, М.Славінський, М.Теліга, Д.Чижевський та інші. Далі декламувалися вірші поета, виконувалися пісні на його слова та музику М.Лисенка, О.Кошиця, М.Вербицького, Г.Давидовського, М.Роздольського, Н.Ніжанківського, під керівництвом диригентів М.Бойченка, П.Россіневич-Щуровської, уривки з п'єс, танці. Іноді за участю колишніх артистів Національної опери і державних театрів та аматорів

ставилися драматичні твори Т.Шевченка. У ювілейних заходах брали участь представники місцевої влади та громадськості, в тому числі міністри, президенти академій наук, ректори вузів, наукові і громадські діячі, літератори і митці.

На значимості зібраного матеріалу наголосив Г.М.Іванущенко. Він назвав творчість Тараса Шевченка унікальною та універсальною, здатною спонукати до дій. Представлену виставку охарактеризував як *“вражаючу своєю географією”* та запевнив, що подібної такої в Україні немає. Особливість представленої експозиції ще й у причетності до шевченківських свят наших земляків, зокрема професора кількох українських і зарубіжних університетів, випускника Олександрівської гімназії Павла Зайцева, який в еміграції збирав й опрацьовував спадщину Тараса Шевченка. Директор архіву висловив думку про необхідність встановлення на будівлі місцевої гімназії меморіальної дошки відомому шевченкознавцю та найменування на його честь однієї з вулиць обласного центру.

Після виступів організаторів виставки та їх відповідей на запитання представників центральної (*“Україна молода”*) і місцевої (*“В двох словах”*, *“Панорама”*, *“Сумщина”* та інші) преси, ТРК *“Відікон”*, обласного радіо *“Слобода-FM”* відбулася дискусія учасників презентації.

СМЕХОВ В.М.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ

10 червня 2010р. у літературній вітальні наукової бібліотеки Української академії банківської справи Національного банку України (м.Суми) відбулася презентація збірника документів, підготовленого Державним архівом Сумської області до 90-ліття Української Революції та 70-ліття Сумської області, *“Українське відродження 1917-1920 рр. на Сумщині”*. Відкрила захід директор бібліотеки Надія Петрина, яка відзначила, що збірник важко переоцінити, тому що історію Сумщини тепер можна вивчати безпосередньо з документів, що вміщені у ньому.

Автор-упорядник збірника - директор Державного архіву Сумської області Геннадій Іванущенко. Він звернувся до одного із найскладніших періодів минулого нашої Батьківщини - історії доби Української революції та боротьби за збереження державності на території нинішньої Сумської області. При відборі документального матеріалу, зазначив автор-упорядник, було враховано те, що найбільше зацікавлення історією відбувається через вивчення історії рідного краю, тому основна маса документів узяті з фондів Державного архіву Сумської області. Збірник - це тільки спроба документального відтворення подій, бо основою будь-якого судження є точний і безсумнівний факт. Свою розповідь автор-упорядник супроводжував демонстрацією фото- та відеоматеріалів, історичних документів.

Книга складається з передмови, нарис-огляду та двох частин: документів, які висвітлюють події Української революції 1917-1920 років на території Слобожанщини, зокрема теперішньої Сумщини, та ілюстративних матеріалів.

В обговоренні активну участь взяли місцеві краєзнавці, науковці, викладачі, зокрема завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін УАБС І.П.Мозговий, керівник редакційно-видавничої групи з підготовки та видання книг *“Реабілітовані історією”*, *“Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр. в Україні: Сумська область”* О.Корнієнко та ін. Вони відмітили вагомий внесок даної роботи у вивчення історії Сумщини.

Фонд бібліотеки поповнився новинками краєзнавчої літератури, які подарували співробітники Державного архіву Сумської області. Презентація знайшла висвітлення у місцевій пресі, на радіо і телебаченні.

РЕД.